

99/20

Hospodaření s prostředky státního rozpočtu určenými na podporu mimoprodukčních funkcí zemědělství a na podporu dalších aktivit

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 1999 pod číslem 99/20. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Zdeněk Rodr.

Cílem kontroly bylo prověřit poskytování, čerpání a užití prostředků státního rozpočtu určených na podpůrné programy k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství a dalších aktivit.

Kontrolovaným obdobím byla léta 1998 a 1999, v případě věcných souvislostí i roky předcházející.

Kontrolu provedly v období od června do prosince 1999 skupiny kontrolujících NKÚ z oblastních odborů Kutná Hora, Liberec, Most, Plzeň, Strakonice, České Budějovice, Hradec Králové, Třebíč a Zlín.

Kontrolované osoby*):

A. Ministerstvo zemědělství (dále jen „MZe“), včetně jeho organizačních složek – územních odborů MZe (dále jen „ÚO MZe“) Benešov, Havlíčkův Brod, Liberec, Semily, Ústí nad Labem, Louny, Tachov, Domažlice, Strakonice, Klatovy, Prachatice, Český Krumlov, Trutnov, Rychnov nad Kněžnou, Žďár nad Sázavou, Jihlava, Zlín, Nový Jičín a Vsetín;

B. příjemci podpor:

Družstvo pro zemědělskou výrobu NOVA, Bystřice, okres Benešov;
 Zemědělské družstvo Kokonín, Pulečný, Rychnov u Jablonce nad Nisou;
 Zemědělské družstvo Sedmihorky, Karlovice u Turnova;
 Zemědělské družstvo Račetice, okres Chomutov;
 Zemědělské družstvo Orasice, Černčice, okres Louny;
 Zemědělské družstvo Telč, okres Jihlava;
 Družstvo vlastníků Batelov, okres Jihlava;
 AGRO - STONAŘOV, družstvo, Stonařov, okres Jihlava;
 Podorlické zemědělské družstvo, Ohnišov, okres Rychnov nad Kněžnou;
 Krakonošův ranč - hospodářské družstvo, Poniklá, okres Semily;
 Zemědělská a. s. Krucemburk, okres Havlíčkův Brod;
 Valašské zemědělské obchodní družstvo, Zašová, okres Vsetín;

Obchodní zemědělské družstvo Šumava, Nišovice, okres Strakonice;

Meclovská zemědělská, a. s., Meclov, okres Domažlice;

Výrobní obchodní družstvo Svatobor, Hrádek u Sušice;

Zemědělsko-obchodní družstvo Ploština, Loučka, okres Zlín;

Ing. Jana Lyerová, 140 00 Praha 4, Pujmanové 1686/46;
 Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a. s.;

FADOM s. r. o., Dolní Město, okres Havlíčkův Brod;
 SEV - AGRAR, spol. s r. o., Chomutov;

LUKRA, s. r. o., Lubenec, okres Louny;

BLOND BREEDING Žebráky, spol. s r. o. Žebráky, okres Tachov;

POZEP, s. r. o., Poběžovice, okres Domažlice;

EKOCHOV s. r. o., Hoslovice, Nová Ves u Strakonice;

AGROPRODUKT Strážov, a. s., okres Klatovy;

FARMA KTIŠ spol. s r. o., Ktiš, okres Prachatice;

ZEFA spol. s r. o., Volary, okres Prachatice;

BEMAGRO, a. s., Malonty, okres Český Krumlov;

AGRO Šumava, s. r. o., Horní Planá, okres Český Krumlov;

AGRO - Měřín, a. s., okres Žďár nad Sázavou;

HORSKÁ FARMA, spol. s r. o. v likvidaci, Sedloňov, okres Rychnov nad Kněžnou;

JAVORNÍK - CZ, s. r. o., Štítná nad Vláří, okres Zlín;

Vsacko Hovězí, a. s., Hovězí, okres Vsetín;

Koukal Miloslav, Miličín čp. 269, okres Benešov;

Ing. Jan Chytil, Smržovka 142, okres Jablonec nad Nisou;

Jan Danko, Kpt. Jaroše 509, Kadaň;

Miroslav Hlaváček, Soběchleby 87, Měcholupy, okres Louny;

Vlastimil Wolf, Nová Ves 195, p. Třemešné pod Přimdou, okres Tachov;

Ing. Jan Ryneš, Lestkov-Stan 32, p. Bezdrůžice, okres Tachov;

Václav Korba, Hlohová 96, p. Staňkov, okres Domažlice;

Ing. Pavel Kazda, Hoštice u Volyně 58, okres Strakonice;

Ing. Václav Bílek, CSc., Kolinec 71, okres Klatovy;

Jan Novák, Michlova Huť 7, Vimperk;

Ing. Jiří Valter, Špičák 201, Český Krumlov;

Zbyněk Zeman, Úzká 205, Hradec Králové;

Jaroslav Mach, Osová Bítýška č. 161, okres Žďár nad Sázavou;

Josefa Podstatzká-Lichtenstein, Zámecké schody 1200/4, Velké Meziříčí, okres Žďár nad Sázavou;

František Bílek, Jaroslavice 20, Zlín;

Jan Zajíček, Valašská Bystřice 483, okres Vsetín;

město Votice;

město Chrastava;

Podhoran, společnost s r. o., Bernartice u Trutnova;

*) Poznámka: Označení kontrolovaných osob registrovaných v obchodním rejstříku (popř. v jiné evidenci) je uváděno podle zaznamenaného znění a záměrně (v zájmu přesné identifikace subjektu) není sjednocováno ani pravopisně upravováno. Označení příjemců podpor, kteří nebyli kontrolovanými osobami a kterých se zjištění v rámci kontroly na MZe týkalo, se v tomto kontrolním závěru neuvádí.

Zemědělská a. s., Výšina, Hajnice, okres Trutnov;
EKOMASO, společnost s ručením omezeným, Trutnov;
Zemědělské družstvo „Starojicko“ se sídlem v Novém Jičíně-Loučce, v likvidaci.

Proti kontrolním protokolům podaly čtyři kontrolované osoby námitky, které byly vypořádány rozhodnutími o námitkách vedoucími skupin kontrolujících.

Odvolení proti rozhodnutí o námitkách podaná MZe, Zemědělským družstvem Starojicko se sídlem v Novém Jičíně-Loučce, v likvidaci, a Jánem Dankem, Kpt. Jaroše 509, Kadaň byla vypořádána usneseními senátu NKÚ.

S e n á t N K Ú (ve složení: Ing. Zdeněk Rodr - předseda, JUDr. Eliška Kadaňová, Ing. Jiří Kalivoda, MVDr. Rudolf Němeček, Ing. Ladislav Zeman - členové) na svém zasedání konaném dne 18. května 2000

s c h v á l i l usnesením č. 99/20/27
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

I.

Úvod

Neopomenutelnou funkcí zemědělství je spoluvytváření krajiny, péče o její kulturní a přirozený charakter tak, aby krajina zůstala v kulturním stavu zachována i budoucím generacím.

Na základě zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, podporuje stát podpůrnými programy i mimoprodukční funkce zemědělství spočívající v ochraně složek životního prostředí jako půdy, vody, ovzduší a aktivity podílející se na udržování krajiny. Zároveň stát vytváří podmínky k podpoře méně příznivých oblastí. Podle téhož zákona podpůrné programy a kritéria pro jejich posuzování stanoví vláda svým nařízením.

Pro rok 1998 byly nařízením vlády č. 341/1997 Sb., kterým se stanovují podpůrné programy k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství, k podpoře aktivit podílejících se na udržování krajiny a programy pomoci k podpoře méně příznivých oblastí, stanoveny následující programy pomoci:

k podpoře aktivit podílejících se na udržování krajiny:

- údržba zemědělských pozemků (s průměrnou cenou za 1 m² 4,01 Kč a vyšší) v požadovaném stavu,
- vyrovnání ztrát v systému ekologického zemědělství,
- změna struktury zemědělské výroby zalesněním.

k podpoře méně příznivých oblastí:

- údržba zemědělských pozemků (s průměrnou cenou za 1 m² nižší nebo rovnou 4,00 Kč) v požadovaném stavu,
- rozšíření chovu skotu masných plemen,
- vyrovnání ztrát v systému ekologického zemědělství,

- rozšíření chovu ovcí,
- změna struktury zemědělské výroby zalesněním.

Pro rok 1999 byly nařízením vlády č. 24/1999 Sb., kterým se stanoví na rok 1999 podpůrné programy k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství, k podpoře aktivit podílejících se na udržování krajiny a programy pomoci k podpoře méně příznivých oblastí, stanoveny následující programy pomoci:

k podpoře aktivit podílejících se na udržování krajiny:

- údržba zemědělských pozemků (s průměrnou cenou za 1 m² 4,01 Kč a vyšší) v požadovaném stavu,
- chov skotu masných plemen bez tržní produkce mléka,
- vyrovnání ztrát v systému ekologického zemědělství,
- vápnění zemědělských pozemků s půdní reakcí do 5,5 pH,
- změna struktury zemědělské výroby zalesněním;

k podpoře méně příznivých oblastí:

- údržba zemědělských pozemků (s průměrnou cenou za 1 m² nižší nebo rovnou 4,00 Kč) v požadovaném stavu,
- rozšíření chovu skotu masných plemen,
- vyrovnání ztrát v systému ekologického zemědělství,
- rozšíření chovu ovcí,
- vápnění zemědělských pozemků s půdní reakcí do 5,5 pH,
- změna struktury zemědělské výroby zalesněním.

V obou výše uvedených nařízeních vlády byly zároveň stanoveny podmínky pro poskytnutí podpory, kritéria hodnocení a postup včetně termínů pro podávání a vyřizování žádosti o poskytnutí podpory.

II.

Skutečnosti zjištěné při kontrole

MZe porušilo:

1. nařízení vlády č. 341/1997 Sb., které mj. stanoví:

v § 2 odst. 1

„Podporu lze poskytnout osobám, které

- zemědělsky hospodaří na základě vlastnického práva, nájemní smlouvy nebo jiného právního důvodu na zemědělských pozemcích včetně dalších pozemků na ostatních plochách ... Zemědělské hospodaření na pozemcích na ostatních plochách v územním obvodu obce potvrdí žadateli příslušný obecní nebo městský úřad, ve vojenských újezdech pověřený orgán Ministerstva obrany ...“;*

v § 4 odst. 2

„Žádost o podporu musí být doložena příslušnými doklady podle příloh č. 1 až 10, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak.“;

v § 4 odst. 3

„Pokud je žádost neúplná nebo obsahuje zjevně chybné údaje, ministerstvo, popřípadě Ministerstvo obrany ji vrátí do 30 dnů ode dne jejího doručení spolu s výzvou k odstranění těchto vad. Nedojde-li k jejich odstranění do sedmi dnů od doručení výzvy, považuje se žádost za podanou po lhůtě.“;

v § 5 písm. a)

„Podporu lze poskytnout, jestliže

a) žádost splňuje kritéria, náležitosti a lhůty stanovené tímto nařízením,...“

V roce 1998 MZe v některých případech, kdy žádosti neobsahovaly předepsané doklady, případně obsahovaly zjevně chybné údaje, je nevrátilo s výzvou k odstranění vad a podpory poskytlo. Např.:

- Valašské zemědělské obchodní družstvo, Ing. Jiří Valter, Zemědělské družstvo Kokonín a Zemědělské družstvo Sedmihorky nepředložili doklad o právním důvodu hospodaření ke všem zemědělským pozemkům, na něž požadovali podporu,
- Jan Zajíček nedoložil potvrzení o zemědělském obhospodařování pozemků evidovaných jako ostatní plochy,
- Valašské zemědělské obchodní družstvo uvedlo do žádosti pozemky o výměře 14,5 ha, na nichž byly trvalé travní porosty, a tytéž pozemky jako ostatní zemědělskou půdu,
- žádost další obchodní společnosti obsahovala zjevně chybné údaje (např. údaj „zemědělská půda celkem“ nesouhlasil s údaji o zemědělských pozemcích uvedených ve smlouvě o poskytnutí podpory), fyzická osoba ve své žádosti zařadila pozemky do nesprávného cenového pásma, další fyzická osoba požádala o podporu na vyrovnání ztrát v důsledku hospodaření v systému ekologického zemědělství na 65,6 ha, přestože v tomto systému obhospodařuje pouze 54 ha,
- další fyzické osoby nedoložily čestné prohlášení v termínu pro jeho předložení,
- město Votice nedoložilo list původu sadebního materiálu na veškerou sadbu lesních stromků;

v § 16

„Podpora ze státního rozpočtu se poskytuje ve finančních částkách odvozených od bodového hodnocení, jehož výše je uvedena v § 22 odst. 1 až 4 a podle sazeb uvedených v § 22 odst. 5. Vyhlášení hodnoty bodu a sazeb pro příslušný kalendářní rok upravuje § 6 odst. 1 tohoto nařízení.“

Nařízení vlády v § 22 odst. 1 až 4 jednoznačně stanovilo bodové ohodnocení jednotlivých programů pomoci. V roce 1998 činilo finanční vyjádření hodnoty 1 bodu 220 Kč; MZe tím, že při hodnocení kritérií přiřazovalo počet bodů v rozporu s tímto nařízením, poskytovalo podpory v nesprávné výši.

V některých případech vyplatilo příjemci podpory jinou částku, než která odpovídala bodovému ohodnocení uvedenému ve smlouvě. Např.:

- v jednom případě podle počtu odchovaných telat, byla žadateli přiznána podpora o 117 039 Kč vyšší,
- v jiném případě o 121 308 Kč nižší;

v § 8 odst. 1

„Ministerstvo, popřípadě Ministerstvo obrany je oprávněno provádět v průběhu příslušného kalendářního roku kontroly na pozemcích a v objektech, které souvisejí s předmětem podpory.“

V několika případech MZe kontrolu provedlo a podpory přiznalo, i když příjemci podpory kritéria stanovená v nařízení vlády nesplnili. Např.:

- ve dvou případech nebyla dodržena intenzita chovu hospodářských zvířat a v jednom případě podíl chovaných prasat přesáhl hodnotu stanovenou nařízením vlády,
- u Miroslava Hlaváčka zjistilo, že kritéria poskytnutí podpory splnil pouze u 127 ks telat, přesto potvrdilo vyplacení podpory na 135 ks, čímž neoprávněně poskytlo o 61 600 Kč více,
- u Zemědělsko-obchodního družstva Ploština potvrdilo do zápisu ze závěrečné prověrky, že příjemce odchoval 128 kusů telat, když ve skutečnosti odchoval pouze 108 kusů. MZe tak neoprávněně poskytlo podporu vyšší o 161 700 Kč,
- u FARMY KTIŠ, spol. s r. o., v roce 1998 potvrdilo poskytnutí podpory na 86 ks telat (v roce 1999 na 120 ks telat), přestože dle „zootechnické evidence“ nebylo v obou letech 24 ks ve vlastnictví žadatele. V jeho vlastnictví nebyly ani matky uvedených kusů, a to ani ke dni podání žádosti, ani ke dni podání čestného prohlášení o splnění podmínek podpory. Nebyl doložen žádný jiný důvod odchovu výše uvedených kusů telat;

2. nařízení vlády č. 24/1999 Sb., které mj. stanoví:

v § 3 odst. 2

„Žádost musí být doložena příslušnými doklady podle příloh č. 1 až 20 k tomuto nařízení.“;

v § 3 odst. 3

„Je-li žádost neúplná nebo obsahuje-li zjevně nesprávné údaje, příslušný územní odbor ministerstva, popřípadě Ministerstvo obrany ji vrátí žadateli do 30 dnů ode dne jejího doručení spolu s uvedením vad podání a s výzvou k jejich odstranění.“;

v § 4 odst. 1 písm. a)

„Podpora nebo pomoc se poskytne, jestliže

a) žádost splňuje kritéria stanovená tímto nařízením, je doložena příslušnými doklady a je podána ve stanovených lhůtách,...“

v příloze č. 19 „Čestné prohlášení fyzické osoby o splnění podmínek pro poskytnutí podpory nebo pomoci...“ mj. jako závazný text:

„...Přikládám doklad pověřené organizace o použití plemenného býka (v případě inseminace potvrzení od pověřené organizace, při přirozené plemenitbě potvrzení o výběru býka).“

V roce 1999, přestože některé žádosti neobsahovaly předepsané doklady, případně obsahovaly zjevně chybné údaje, MZe podpory poskytl. Např.:

- ve čtyřech případech nebyl připojen doklad pověřené organizace o použití plemenného býka masného plemene,
- žadatel o podporu provedl nesprávné součty výměr pozemků a podpora mu byla poskytnuta podle těchto nesprávných výpočtů,
- někteří žadatelé nedoložili právní důvod obhospodářování všech pozemků, na něž požadovali poskytnutí podpory,
- některé žádosti byly doloženy nájemními smlouvami, ve kterých je stanovena účinnost dnem podepsání, ovšem u pěti smluv nebylo uvedeno datum podpisu ani žádné jiné datum,
- Družstvo pro zemědělskou výrobu NOVA nepředložilo kompletní doklady o agrochemickém zkoušení půdy,
- žadatel obdržel podporu na vápnění zemědělských pozemků o výměře, kterou uvedl do žádosti, přestože tato výměra byla zjevně nesprávná,
- 80 příjemců podpory nepředložilo ÚO MZe Zlín čestné prohlášení o splnění podmínek podpory ve stanoveném termínu;

v § 9

„Podpora ze státního rozpočtu... se poskytuje ve finančních částkách odvozených od bodového hodnocení, jehož výše je uvedena v § 12 odst. 1 až 4, a podle sazeb uvedených v § 12 odst. 5.“

MZe při hodnocení plnění kritérií přiřadilo nesprávný počet bodů, a tak poskytovalo podpory v nesprávné výši. Finanční hodnota 1 bodu v roce 1999 podle ceny půdy činila 219 Kč, resp. 239 Kč;

3. Zásady pro poskytování dotací a návratných finančních výpomocí ze státního rozpočtu Ministerstvem zemědělství pro rok 1995, které byly MZe vydány na základě ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), a které mj. v ustanovení části A čl. I. odst. 3 písm. c) stanoví:

„... dotace, návratná finanční výpomoc, se neposkytne, je-li žadatel povinnou osobou ve smyslu zákona č. 42/1992 Sb. či zákona č. 229/1991 Sb. a nemá vypořádané vyžádané oprávněné majetkové nároky (restituční a transformační) oprávněných osob ...“,

a Zásady pro poskytování investičních a neinvestičních dotací Ministerstvem zemědělství pro rok 1996, MZe č. j. 505/96 - 1000, MF č. j. 195/7 680/1996, vydané MZe na základě ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 576/1990 Sb., které v ustanovení části C u dotačního titulu 1.C. mj. stanoví:

„Obsah žádosti ...

c) doklad o vlastnictví nebo nájmu parcel uvedených v žádosti ...“

MZe v roce 1995 poskytlo na údržbu krajiny v kulturním stavu, resp. na údržbu trvalých travních porostů Zemědělskému družstvu „Starojicko“ dotaci ve výši 867 804 Kč, ačkoliv družstvo nemělo vypořádané veškeré vyžádané oprávněné restituční a transformační nároky oprávněných osob. V roce 1996 poskytlo na stejný účel témuž zemědělskému družstvu dotaci ve výši 793 211 Kč, přestože žádost nebyla doložena doklady o vlastnictví nebo nájmu parcel.

Nedostatky zjištěné u příjemců podpory:

a) způsobené samotnými příjemci, např.:

Ing. Jan Ryněš v roce 1999 požádal o podporu na 206 ha, kterou obdržel, přestože právní důvod hospodaření měl pouze na 161 ha.

Ján Danko uvedl do žádosti o podporu pozemky o výměře o 517 ha vyšší, než ke kterým měl právní důvod hospodaření. V důsledku toho mu byla neoprávněně poskytnuta podpora vyšší o 1 934 tis. Kč v roce 1998 a vyšší o 1 730 tis. Kč v roce 1999. V roce 1999 obdržel podporu v celkové výši 5 314 tis. Kč, i když nesplnil kritéria podle § 17 nařízení vlády č. 24/1999 Sb. Kontroloři NKÚ se zástupci ÚO MZe a Ministerstva obrany provedli ve dnech 11. a 12. 10. 1999 fyzickou kontrolu na pozemcích, na něž získal podporu. Zjistili a zdokumentovali, že se tam vyskytují rozsáhlé náletové porosty víceletých dřevin a křovin a nesklizené plochy, což svědčí o tom, že pozemky nebyly udržovány nejen v roce 1999, ale ani v roce 1998, kdy obdržel podporu v celkové výši 6 737 tis. Kč;

b) způsobené rozdílnou aplikací předpisů, např.:

Nařízení vlády č. 341/1997 umožňovalo vedení evidence zvířat v podstatě libovolným způsobem. Např. jedna právnická osoba předložila ke kontrole pastevní deníky, které neobsahovaly změny ve stavu pasených zvířat, ale pouze počet kusů při zahájení pastvy. Pastevní deníky ani jiné doklady neobsahovaly údaje potřebné k výpočtu průměrné intenzity chovu (počet krmných dnů) pro stanovení bodového ohodnocení.

V nařízení vlády č. 24/1999 Sb. byl jako kritérium uveden též ekologický chov zvířat. Stačilo však zařazení žadatele do seznamu, v němž jsou uvedeni zemědělci, kteří zemědělsky hospodáří zvláště šetrným způsobem, bez rozlišení, zda se jedná o rostlinou či živočišnou výrobu. Např. žadatel nesplnil stanovené kritérium tím, že mu dosud nebylo vydáno osvědčení na ekologický chov hospodářských zvířat. I když vlastnil pouze osvědčení na rostlinnou výrobu, přesto mu podpora byla poskytnuta, protože v seznamu ekologických zemědělců byl uveden.

Nařízení vlády č. 24/1999 Sb. vyžadovalo plnění stanovených kritérií po celý kalendářní rok 1999. Nebyla respektována specifičnost zemědělského hospodaření (hospodářský rok od 1. 9. do 31. 8.). Např. žadatel, kte-

rý pozemky udržoval, ale jemuž nájemní smlouva končila ke konci hospodářského roku, byl povinen finanční prostředky obdržené podpory vrátit.

III.

Vyhodnocení

MZe v roce 1998 vyplatilo na podporách podle nařízení vlády č. 341/1997 Sb. celkem 3 448 449 tis. Kč. Kontrola NKÚ byla provedena u 55 vybraných příjemců podpory, kterým bylo vyplaceno 234 440 tis. Kč, což představuje 6,8 % z celkové vyplacené částky.

V roce 1999 MZe vyplatilo na podporách podle nařízení vlády č. 24/1999 Sb. celkem 4 375 728 tis. Kč. Kontrolovaným příjemcům bylo vyplaceno 200 173 tis. Kč, což představuje 4,6 % z celkové vyplacené částky.

Kontrola NKÚ prokázala, že MZe při poskytování podpor nevyžadovalo od žadatelů důsledně předložení všech stanovených dokladů, v některých případech poskytl podporu neoprávněně, resp. v nesprávné výši.

Bylo např. zjištěno:

- někteří žadatelé dostatečně nedoložili právní důvod hospodaření na pozemcích, na něž byla podpora poskytnuta;
- pozemky nebyly správně zařazeny do odpovídajícího cenového pásma;
- nebyla dodržena stanovená intenzita chovu hospodářských zvířat na pozemcích;

- nebyly jednoznačně stanoveny podmínky pro tzv. ekologické hospodaření při hodnocení plnění kritérií;
- MZe nesprávně stanovovalo bodové ohodnocení pro přiznání podpory;
- kontroly MZe u příjemců podpory, zda plní podmínky smlouvy o poskytnutí podpory, byly často prováděny nedůsledně a formálně.

Nařízení vlády č. 24/1999 Sb. bylo vyhlášeno a současně nabylo účinnosti až dnem 12. 2. 1999. Přitom termín pro podání žádostí (kromě žádostí o podporu na zalesňování) byl stanoven nejpозději do 26. 2. 1999.

Obě nařízení vlády byla nejednoznačná. Tuto skutečnost dokumentuje i výklad k uplatňování některých kritérií v nich stanovených, které MZe vydalo pro své zaměstnance v roce 1998 i v roce 1999. Pro podnikatele v zemědělství, jímž jsou podpory určeny, byly uvedené předpisy složité a nepřehledné. Také proto docházelo k častým chybám.

U příjemců podpor byly zjištěny případy uvedení nepravdivých údajů v čestném prohlášení o splnění podmínek pro poskytnutí podpory. Příjemci potvrzovali, že pozemky, na něž jim byla poskytnuta podpora, řádně obhospodařují, ale fyzickou kontrolou v terénu zaměstnanci MZe spolu s kontrolory NKÚ zjistili, že se na nich nachází porosty víceletých náletových křovin, vzrostlé dřeviny a plevel. Na základě kontroly NKÚ bylo již v průběhu kontrolní akce předepsáno třem příjemcům vrácení neoprávněně poskytnutých prostředků v celkové výši 5 468 tis. Kč.